

RAPORT Z BADANIA PRZEDSIĘBIORCÓW

Kędzierzyn-Koźle, luty-marzec 2020 r.

Badania ankietowe przedsiębiorców

Temat badania: Ocena stanu i warunków rozwoju przedsiębiorczości w Kędzierzynie-Koźlu.

Próba badawcza - N=23. Jedynie 15 ankietowanych udzieliło odpowiedzi na wszystkie pytania. Biorąc pod uwagę niewielką próbę badawczą, oraz fakt, że jedynie 15 respondentów odpowiedziało na wszystkie pytania, wyniki przeprowadzonego badania należy traktować z dużą ostrożnością i nie mogą być one w pełni miarodajne dla populacji przedsiębiorców w Kędzierzynie-Koźlu.

PROFIL RESPONDENTA

W oparciu o wyniki przeprowadzonych badań stworzono profil przedsiębiorcy, który charakteryzuje się następującymi cechami oraz wyraża następujące opinie:

- Mieszka w Kędzierzynie-Koźlu. W tym też mieście ma siedzibę jego/jej firma, która nie jest przedsiębiorstwem rodzinnym.
- Prowadzi małe przedsiębiorstwo w branży usługowej, działające na rynku ponad 20 lat.
- Działalność prowadzi w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym, a głównych konkurentów posiada w kraju.
- Zarządzane przedsiębiorstwo charakteryzuje się niewielką pozycją rynkową - jest jednym z wielu o podobnym, niewielkim udziale w rynku.
- W ostatnich trzech latach przedsiębiorstwo osiągnęło stabilizację zatrudnienia, liczby kooperantów / dostawców, kondycji finansowej, wartości kapitału własnego, nakładów inwestycyjnych oraz pozycji konkurencyjnej. Ponadto zwiększyło liczbę klientów oraz wartość aktywów obrotowych.
- Bierze udział w lokalnych inicjatywach społecznych oraz wspiera je (finansowo, organizacyjnie, lokalowo, sprzętowo). Raczej stroni od aktywnego udziału w lokalnych organizacjach społecznych oraz organizacjach skupiających lokalnych przedsiębiorców, a także w organizowanych z udziałem tych podmiotów lokalnych inicjatywach społecznych.
- Za największe zagrożenie dla funkcjonowania firmy uznaje wzrost kosztów działalności gospodarczej (energia, praca, czynsz).
- Jest skłonny stwierdzić, że Kędzierzyn-Koźle to dobre miejsce do prowadzenia firmy, chociaż uważa, że w mieście tym występują problemy z dostępnością wykwalifikowanych pracowników. Ceni natomiast miasto za dostępność komunikacyjną i transportową, gotowe plany zagospodarowania przestrzennego, przyjazność inwestorom oraz łatwość w załatwianiu spraw w urzędzie miasta.
- Za najmniej istotne z punktu widzenia znaczenia dla rozwoju firmy i osiągnięcia przez nią sukcesów, uznaje funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych, napływ kapitału zagranicznego i wzrost znaczenia korporacji międzynarodowych oraz dostępność lokalnych ośrodków edukacyjnych i szkoleniowych. Z kolei za najbardziej istotne czynniki służące rozwojowi firmy uważa sprawnie funkcjonujące organy administracji publicznej

i samorządowej, odpowiedni poziom świadczonych usług telekomunikacyjnych (m.in. w zakresie telefonii stacjonarnej, komórkowej, dostępu do Internetu poprzez łącza szerokopasmowe) oraz atrakcyjne ceny wynajmu nieruchomości i ich dostępność na tle innych terenów.

- Stosunek władz lokalnych do przedsiębiorców i inwestorów lokalnych określa jako życzliwy lub bardzo życzliwy.
- Spośród lokalnych uwarunkowań rozwoju przedsiębiorczości najwyżej ocenia sprawność (skuteczność i szybkość) działania administracji lokalnej przy załatwianiu spraw firmy oraz dostęp do informacji o zamówieniach publicznych (przetargach). Najgorzej natomiast ocenia poziom integracji/współpracy lokalnego środowiska przedsiębiorców oraz dostęp do informacji o możliwym do uzyskania wsparciu ze strony władz publicznych i instytucji otoczenia biznesu (środki pomocowe, doradztwo).
- Spośród jednostek obsługujących przedsiębiorców najlepszą opinią darzy Urząd Skarbowy w Kędzierzynie-Koźlu, ZUS – Inspektorat w Kędzierzynie-Koźlu, Sąd Rejonowy – w zakresie ksiąg wieczystych, Miejskie Wodociągi i Kanalizację, Wydział Działalności Gospodarczej (Urząd Miasta Kędzierzy-Koźle-UMKK) oraz Wydział Finansowy- Referat Podatków i Opłat Lokalnych (UMKK). Z kolei najniżej ocenia obsługę przedsiębiorców realizowaną przez Wydział Komunikacyjny (Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu) oraz Wydział Budownictwa i Architektury- w zakresie pozwoleń na budowę (Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu).
- Z punktu widzenia rozwoju swojej firmy uznaje za najistotniejsze następujące możliwości wsparcia działalności, oferowane ze strony samorządu lub otoczenia biznesu: możliwość korzystania z ulg i zwolnień w podatkach lokalnych, możliwość otrzymania pomocy od jednostek samorządu terytorialnego w staraniu się o środki finansowe z funduszy unijnych (np. dzięki bieżącemu upowszechnianiu informacji na temat dotacji i programów unijnych, organizacji szkoleń itp.), możliwość otrzymania pomocy od jednostek samorządu terytorialnego w zakresie doradztwa prawno-ekonomicznego (np. dzięki organizacji bezpłatnego poradnictwa prawnego, branżowego itp.) oraz możliwość otrzymania pomocy w ramach działalności na rzecz wspierania przedsiębiorczości, tzw. instytucji otoczenia biznesu (np. ośrodków przedsiębiorczości, centrów innowacji i transferu technologii, instytucji finansowych). Natomiast za najmniej istotne dla rozwoju swojej firmy uważa inicjowanie współpracy między przedsiębiorcami a uczelniami, administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi.
- Jest zainteresowany współpracą (w obszarze dostępu do informacji) w takich kwestiach jak: wykorzystanie środków Funduszu Pracy (podnoszenie kwalifikacji pracowników, staże, tworzenie nowych miejsc pracy, doposażanie nowych stanowisk pracy), przygotowanie wspólnie z innymi partnerami programu wsparcia i rozwoju firm w mieście, pozyskanie wykwalifikowanych pracowników poprzez współdziałanie ze szkołami średnimi i instytucjami kształcenia ustawicznego (przygotowanie dedykowanych programów kształcenia zawodowego, praktyki zawodowe, staże, lekcje przedsiębiorczości) czy współdziałanie w sferze ochrony środowiska i gospodarki odpadami i wdrażanie rozwiązań energoefektywnych.
- Jest także zainteresowany współpracą (w obszarze dostępu do informacji, doradztwa oraz aktywnego udziału) w kwestii ułatwienia i poprawienia dostępu do usług wspierających rozwój lokalnych firm (np. Fundusz Pożyczkowy, doradztwo itp.).

- Natomiast nie wyraża zainteresowania współpraca w takich obszarach jak: pomoc przy wejściu na zewnętrzne rynki (krajowe i zagraniczne), organizacja misji gospodarczych w miastach partnerskich, wspólny udział w targach i innych działaniach promocyjnych; wspólne prowadzenie badań oraz wdrażanie nowych technologii; tworzenie wspólnych platform zakupowych i sprzedażowych oraz rozwijanie więzi kooperacyjnych (rozwijanie klastrów) z innymi lokalnymi firmami, wdrożenie w firmie rozwiązań e-business (zarządzanie, sprzedaż, kooperacja), cyberbezpieczeństwa własności intelektualnej czy współpraca firm przy realizacji zamówień publicznych miejscowych instytucji publicznych.

KLUCZOWE USTALENIA PŁYNĄCE Z WYNIKÓW BADAŃ

OCENA STANU I POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO FIRM

- **Dominująca branża – usługi** (11 na 19 firm).
- Badane firmy charakteryzuje **długowieczność** – 11 na 19 firm funkcjonuje na rynku **ponad 20 lat**. Kolejne 7 mieści się w przedziale od 1 roku do 10 lat, w tym: 4 – 1 rok do 5 lat, 3 – od 6 do 10 lat.
- **Geograficzny obszar działania różnoraki** – firmy działają lokalnie (6), międzynarodowo (5), regionalnie (4), krajowo (4).
- Większość firm o **niewielkiej pozycji rynkowej** – 11 na 19 odpowiada, że są jednymi z wielu o podobnym, niewielkim udziale w rynku. Z kolei 5 firm posiada dominującą pozycję – kreuje rynek, a kolejne 3 mają znaczny udział w rynku.
- **Przeważają firmy małe** (7 na 19). Następne w kolejności są firmy **mikro** (5) i **średnie** (5).
- Badane firmy **głównych konkurentów posiadają w kraju** (10 na 19). Na drugim miejscu (5 wskazań) znajdują się konkurenci lokalni (z miasta).
- **Właścicielami** zdecydowanej większości **firm są mieszkańcy Kędzierzyna-Koźla** (15 na 19 firm).
- **Siedziby** niemal wszystkich **firm znajdują się Kędzierzynie-Koźlu** (18 na 19 firm).
- **Większość firm** (11 na 19) **nie należy do kategorii firm rodzinnych**.
- W ostatnich trzech latach **badane firmy charakteryzuje**:
  - **Stabilizacja** (z tendencją do zwiększania) **zatrudnienia**.
  - **Zwiększenie liczby** obsługiwanych **klientów**.
  - **Stabilizacja** (z tendencją do zwiększania) **liczby kooperantów, dostawców**.
  - **Stabilizacja** (z tendencją do poprawy) **kondycji finansowej**.
  - **Zwiększenie wartości aktywów obrotowych**.
  - **Stabilizacja** (z tendencją do zwiększania) **wartości kapitału własnego**.
  - **Stabilizacja** (z tendencją do zwiększania) **wartości nakładów inwestycyjnych**.
  - **Stabilizacja** (z tendencją do zwiększania) **pozycji konkurencyjnej na rynku**.
- W odniesieniu do **wspierania lokalnych inicjatyw społecznych** firmy:
  - **najczęściej** (14 na 19) **biorą udział w lokalnych inicjatywach społecznych** (9 – sporadycznie, 5 – często).
  - oraz **wspierają (finansowo, organizacyjnie, lokalowo, sprzętowo) lokalne inicjatywy społeczne** (13 na 19) – 8 – sporadycznie, 5 – często.

- **raczej nie uczestniczą aktywnie** (11 na 19) **w lokalnych organizacjach społecznych i organizowanych z ich udziałem lokalnych inicjatywach społecznych**. Takie działania podejmuje 8 firm (6 – sporadycznie, 2 – często).
- **raczej nie uczestniczą aktywnie** (12 na 19) **w organizacjach skupiających lokalnych przedsiębiorców i organizowanych z ich udziałem lokalnych inicjatywach społecznych**. Takie działania sporadycznie podejmuje 7 firm.
- Jako **największe zagrożenie** (skala 1-4, gdzie 1 – uniemożliwia rozwój i stanowi zagrożenie dla dalszego funkcjonowania, 4 – nie odczuwam jako zagrożenia) dla działalności swoich firm uznają:
  - **Wzrost kosztów działalności gospodarczej (energia, praca, czynsz)** – średnia 2,11.
- O wiele mniejsze zagrożenie dostrzegają w:
  - Niedostatecznej dostępności pracowników – 2,67.
  - Uzależnieniu od ograniczonego popytu i lokalnego rynku zbytu – 2,78.
- Zdecydowanie **nie postrzegają jako zagrożenia** takich czynników jak:
  - **Niedostateczne umiejętności współdziałania z innymi przedsiębiorcami** (3,72).
  - **Trudności w dostępie do nowych technologii** (3,50).
  - **Niedostateczna dostępność transportowa czy komunikacyjna** (3,50).
  - **Brak lub niewystarczające przygotowanie w rodzinie sukcesora gotowego do przejęcia w przyszłości firmy** (3,50).

OCENA ISTNIEJĄCYCH WARUNKÓW PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ ORAZ POTRZEB/OCZEKIWAŃ PRZEDSIĘBIORCÓW

- Oceniając **Kędzierzyn-Koźle jako miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej, najwięcej firm (8 na 18) nie ma jasno wyrobionego zdania i twierdzi, że jest to miejsce, w którym „ani dobrze, ani źle” prowadzi się firmy. Niemal taka sama liczba przedsiębiorców (7) uważa, że Kędzierzyn-Koźle to dobre miejsce do prowadzenia firmy.**
- Odnosząc się do **warunków prowadzenia firmy w Kędzierzynie-Koźlu** badani **najniżej** ocenili (skala 1-5, gdzie 1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze):
  - **Dostępność wykwalifikowanych pracowników** (średnia – 2,28).
- Nieco lepsze oceny uzyskały takie czynniki jak:
  - Niskie podatki lokalne (2,67).
  - Dostęp do wiedzy o innowacjach i nowych technologiach, niezbędnych o rozwoju firm (2,94).
  - Intensywne działania promujące lokalną gospodarkę ze strony władz miasta (3,00).
  - Dostępność bazy lokalowej, terenów inwestycyjnych (3,06).

- Mała konkurencja w postaci dużych zagranicznych koncernów/firm (3,06).
- Wsparcie informacyjnego w gminie na temat warunków prowadzenia działalności gospodarczej w mieście (3,06).
- Możliwość wymiany doświadczeń, nawiązywania kontaktów, współpracy z innymi przedsiębiorcami (3,06).
- Infrastruktura techniczna (media, sieci, drogi, parkingi) (3,11).
- **Najwyżej** oceniono następujące warunki prowadzenia firmy:
  - **Dostępność komunikacyjna i transportowa w mieście** (3,50).
  - **Gotowe plany zagospodarowania przestrzennego, przyjazne inwestorom** (3,28).
  - **Łatwość w załatwianiu spraw w urzędzie miasta** (3,28).
- Przedsiębiorcy ocenili także **znaczenie czynników dotyczących otoczenia lokalnego miasta dla rozwoju ich firmy i osiągnięcia sukcesu** (skala 1-5, gdzie 1 – zupełnie nieistotny, 5 – zdecydowanie istotny (kluczowy)). Za **najmniej istotne** uznali:
  - **Funkcjonowanie specjalnych stref ekonomicznych** (średnia – 2,67).
  - **Napływ kapitału zagranicznego i wzrost znaczenia korporacji międzynarodowych** (2,87).
  - **Dostępność lokalnych ośrodków edukacyjnych i szkoleniowych** (2,87).
- Z kolei za **najbardziej istotne** uznali następujące czynniki:
  - **Sprawnie funkcjonujące organy administracji publicznej i samorządowej** (4,27).
  - **Odpowiedni poziom świadczonych usług telekomunikacyjnych (m.in. w zakresie telefonii stacjonarnej, komórkowej, dostępu do Internetu poprzez łącza szerokopasmowe)** (4,00).
  - **Atrakcyjne ceny wynajmu nieruchomości i ich dostępność na tle innych terenów** (3,73).
  - Odpowiedni poziom bezpieczeństwa publicznego (warunków i instytucji chroniących życie i majątek obywateli) (3,60).
  - Możliwość korzystania z lokalnych biur rachunkowo-księgowych (3,60).
  - Możliwość korzystania z lokalnych podmiotów świadczących usługi informatyczne, serwis techniczny (3,60).
  - Odpowiednie wyposażenie w infrastrukturę społeczną (w zakresie zdrowia, edukacji, kultury, sportu) (3,53).
  - Opracowany i uchwalony miejscowy plan rozwoju gospodarczego / rozwoju przedsiębiorczości (3,40).
- Przedsiębiorcy ocenili także **stosunek władz lokalnych do przedsiębiorców i inwestorów lokalnych** określając go jako **życzliwy lub bardzo życzliwy** (9 na 15 firm). Pozostali przedsiębiorcy (6 firm) uznali ten stosunek za obojętny.

- Przedsiębiorcy ocenili również (skala 1-5, gdzie 1 – bardzo źle, 5 – bardzo dobrze) **lokalne uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości**. **Najwyżej** ocenili następujące czynniki:
  - **Sprawność (skuteczność i szybkość) działania administracji lokalnej przy załatwianiu spraw firmy** (3,73).
  - **Dostęp do informacji o zamówieniach publicznych (przetargach)** (3,73).
  - Dostęp do informacji o planach zagospodarowania terenu (3,33).
- Natomiast **najgorzej** ocenili następujące czynniki:
  - **Poziom integracji/współpracy lokalnego środowiska przedsiębiorców** (2,67).
  - **Dostęp do informacji o możliwym do uzyskania wsparciu ze strony władz publicznych i instytucji otoczenia biznesu (środki pomocowe, doradztwo)** (2,73).
  - Dostęp do informacji dot. zasobów nieruchomości oraz zasad gospodarowania lokalami użytkowymi (3,00).
- Respondenci dokonali także oceny **obsługi przedsiębiorców przez poszczególne jednostki**. Na wstępie należy zaznaczyć, że **w przypadku większości jednostek dominującą odpowiedzią była odpowiedź „nie wiem / trudno powiedzieć”**. **Najlepszą opinią** cieszą się następujące jednostki:
  - **Urząd Skarbowy w Kędzierzynie-Koźlu.**
  - **ZUS – Inspektorat w Kędzierzynie-Koźlu.**
  - **Sąd Rejonowy – w zakresie ksiąg wieczystych.**
  - **Miejskie Wodociągi i Kanalizacja.**
  - **Wydział Działalności Gospodarczej (Urząd Miasta Kędzierzy-Koźle-UMKK).**
  - **Wydział Finansowy- Referat Podatków i Opłat Lokalnych (UMKK).**
- Z kolei **najniżej oceniono** obsługę przedsiębiorców przez następujące jednostki:
  - **Wydział Komunikacyjny (Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu).**
  - **Wydział Budownictwa i Architektury- w zakresie pozwoleń na budowę (Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu).**

OCENA MOŻLIWOŚCI WSPÓŁDZIAŁANIA/WSPÓŁPRACY

- Przedsiębiorców poproszono również o ocenę **znaczenia dla rozwoju ich firm i osiągnięcia sukcesu możliwości wsparcia działalności ze strony samorządu lub otoczenia biznesu**. Za **najistotniejsze** uznano (skala 1-5, gdzie 1 – zupełnie nieistotny, 5 – zdecydowanie istotny (kluczowy)):
  - **Możliwość korzystania z ulg i zwolnień w podatkach lokalnych** (3,87).

- **Możliwość otrzymania pomocy od jednostek samorządu terytorialnego w staraniu się o środki finansowe z funduszy unijnych (np. dzięki bieżącemu upowszechnianiu informacji na temat dotacji i programów unijnych, organizacji szkoleń itp.) (3,67).**
- **Możliwość otrzymania pomocy od jednostek samorządu terytorialnego w zakresie doradztwa prawno-ekonomicznego (np. dzięki organizacji bezpłatnego poradnictwa prawnego, branżowego itp.) (3,33).**
- **Możliwość otrzymania pomocy w ramach działalności na rzecz wspierania przedsiębiorczości, tzw. instytucji otoczenia biznesu (np. ośrodków przedsiębiorczości, centrów innowacji i transferu technologii, instytucji finansowych (3,33).**
- Z kolei za **najmniej istotne** uznano:
  - **Inicjowanie współpracy między przedsiębiorcami a uczelniami, administracją publiczną i organizacjami pozarządowymi (2,73).**
- Do obszarów, w których przedsiębiorcy byliby **zainteresowani współpracą**, w pierwszej kolejności zaliczyć należy:
  - w obszarze **dostępu do informacji**:
    - Wykorzystanie środków Funduszu Pracy (podnoszenie kwalifikacji pracowników, staże, tworzenie nowych miejsc pracy, doposażanie nowych stanowisk pracy) (10 na 15).
    - Przygotowanie wspólnie z innymi partnerami programu wsparcia i rozwoju firm w mieście (9 na 15).
    - Pozyskanie wykwalifikowanych pracowników poprzez współdziałanie ze szkołami średnimi i instytucjami kształcenia ustawicznego (przygotowanie dedykowanych programów kształcenia zawodowego, praktyki zawodowe, staże, lekcje przedsiębiorczości) (9 na 15).
    - Współdziałanie w sferze ochrony środowiska i gospodarki odpadami i wdrażanie rozwiązań energoefektywnych.(8 na 15).
  - W obszarze **dostępu do informacji, doradztwa oraz aktywnego udziału**:
    - Ułatwienie i poprawienie dostępu do usług wspierających rozwój lokalnych firm (np. Fundusz Pożyczkowy, doradztwo itp.).
  - **Nie są zainteresowani współpracą** w obszarach:
    - Pomoc przy wejściu na zewnętrzne rynki (krajowe i zagraniczne), organizacja misji gospodarczych w miastach partnerskich, wspólny udział w targach i innych działaniach promocyjnych. (10 na 15).
    - Wspólne prowadzenie badań oraz wdrażanie nowych technologii (9 na 15).
    - Tworzenie wspólnych platform zakupowych i sprzedażowych oraz rozwijanie więzi kooperacyjnych (rozwijanie klastrów) z innymi lokalnymi firmami. (8 na 15).

- Wdrożenie w firmie rozwiązań e-business (zarządzanie, sprzedaż, kooperacja), cyberbezpieczeństwa własności intelektualnej. (8 na 15).
- Współpraca firm przy realizacji zamówień publicznych miejscowych instytucji publicznych. (8 na 15).

KLUCZOWE WNIOSKI

1. Korzystna sytuacja gospodarcza w kraju wpływa korzystnie na funkcjonowanie i działalność podmiotów gospodarczych z Kędzierzyna-Koźle. Widoczna jest stabilizacja działalności oraz ich umiarkowany rozwój.
2. Do atutów miasta w sferze działalności gospodarczej należy zaliczyć korzystną lokalizację w przestrzeni kraju.
3. Przedsiębiorcy z Kędzierzyna-Koźle przeważnie dobrze oceniają działalność administracji publicznej (poza wyjątkami).
4. Problemem przedsiębiorców działających w Kędzierzynie-Koźlu może być dostęp do wykwalifikowanych pracowników. Jednocześnie przedsiębiorcy jako mało istotne postrzegają dostępność lokalnych ośrodków edukacyjnych i szkoleniowych. Są jednak skłonni podjąć współpracę w zakresie kształcenia zawodowego. Oznaczać to może, że oczekują podjęcia inicjatywy w tym zakresie, choć problem deficytu pracowników na rynku pracy nie stanowi jeszcze istotnej bariery ograniczającej ich rozwój. Większe zagrożenia dostrzegają w deregulacji kosztów prowadzenia działalności gospodarczej (czynsz, energia, koszty pracy).
5. Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w mieście od dłuższego czasu, są skłonni do biernego wspierania działalności społecznych i inicjatyw lokalnych. Jednocześnie nie są skłonni do aktywnego uczestnictwa w inicjatywach społecznych.
6. Przedsiębiorcy nie są również skłonni do współpracy pomiędzy sobą, nie oczekują/ nie liczą na wsparcie, które pozwoliłoby im wejść na nowe rynki, rozwijać technologie, wspólnie się promować. Wynika to prawdopodobnie z sytuacji w jakiej się znajdują. Przedsiębiorcy osiągnęli pewną stabilność swoich działalności i w małym zakresie chcą podejmować ryzyko szybszego wzrostu/ lub i/ ich podstawy działalności (finansowe/ kadrowe, etc.) nie pozwalają na podjęcie takiego ryzyka.
7. Przedsiębiorcy są zainteresowani uzyskaniem w pierwszej kolejności wsparcia na bieżącą działalność, np. wsparcia, które obniży ich bieżące koszty funkcjonowania, płynność finansową. W małym stopniu skupiają się wsparciu w długofalowy rozwój (m. in. rozwój innowacji).